

کاربرگ «فصل‌های احتمالی قبلی و بعدی»

هدف: این کاربرگ به شما کمک می‌کند تا مسأله یا معضل نهفته در موضوع تحقیق‌تان را مشخص کنید و پروژه‌تان را همچون بخشی از روایتی بزرگ‌تر - که معطوف به طرح و حل یک مسأله است - تصوّر کنید.

صفحات مرتبط در کتاب: پیش از انجام این فعالیت، صفحات ۱۳۸-۱۳۳ از کتاب [تحقیق را از کجا شروع کنیم؟](#) را مرور کنید.

نحوه‌ی کار: یک نفره، دونفره یا گروهی

تلاش سوم	تلاش دوم	تلاش نخست	
			عنوان «فصل» (منظور، فصلی واقعی در پروژه‌ی تحقیق شماست)
			فصل احتمالی قبلی
			فصل احتمالی بعدی
			عنوان کتاب

			میزان هیجان (زیاد، متوسط، کم)
			به نظرتان دلیل واکنش خاص‌تان به سناریو احتمالی بالا در مورد فصل‌های قبل و بعد از فصل مورد نظرتان چیست؟

در صورت نیاز از فضای پشت همین صفحه یا از یک دفتر یادداشت استفاده کنید.

کاربرگ «چالشِ جعبه‌ی غلات صبحانه»

هدف: این فعالیت به شما کمک خواهد کرد بتوانید با استفاده از منابع دست اول، برخی مسأله‌هایی را که ممکن است از قلم افتاده باشند یا به راحتی به ذهن نیایند، شناسایی کنید و همچنین بتوانید ایده‌های تحقیقیِ بکر و تازه‌ای تولید کنید.

صفحات مرتبط در کتاب: پیش از انجام این فعالیت، صفحات ۶۸-۶۷ از کتاب [تحقیق را از کجا شروع کنیم؟](#) را مرور کنید.

نحوه ی کار: یک‌نفره، دونفره یا گروهی

چیزهایی که قبل از شروع به کار نیاز دارید: یک منبع دست اول (متن اولیه)

عنوان، توصیف مختصر و اطلاعات کتابشناختی منبع اولیه ی مورد استفاده را اینجا بنویسید:

مطالبی درباره‌ی این منبع دست اول که نظرم را جلب می‌کنند	سؤالات یا نگرانی‌هایی که ممکن است در این خصوص داشته باشم	دومین منبع دست اولی که در این مرحله از کار احتمالاً بخواهم پیدا کنم	مقولات یا زمینه‌های علمی و پژوهشی‌ای که مسأله یا معضل اصلی تحقیقم در زیرمجموعه‌ی آنها می‌گنجد

کاربرگ «یکی یکی عوض کردن متغیرها»

هدف: شناسایی دقیق معضل یا مسأله‌ی بنیادی تحقیق‌تان که در صدد حلّ و فصل آن هستید.
صفحات مرتبط در کتاب: پیش از انجام این فعالیت، صفحات ۱۳۳-۱۲۵ از کتاب [تحقیق را از کجا شروع کنیم؟](#) را از نو مرور کنید.
نحوه‌ی کار: یک یا دوفره
چیزهایی که قبل از شروع به کار نیاز دارید: نسخه‌ی اولیه یا پیش‌نویس یک پرسش تحقیق

۱. ابتدا پرسش تحقیق‌تان را (به شکل فعلی اش) بنویسید. (مطمئن شوید پرسش تحقیق بالا واجد همه‌ی متغیرهای مربوط به تحقیق فرضی یا واقعی‌تان است (زمان، مکان، عامل یا سوژه، ابژه یا مفعول [فعل متعدی]، فرضیه و غیره). برای یادآوری، نگاه کنید به صفحات ۱۲۶-۱۲۵ از کتاب [تحقیق را از کجا شروع کنیم؟](#))

۲. «متغیرهای» اصلی در موجود در پرسش‌تان را مشخص و جداگانه یادداشت کنید.

زمان یا برهه‌ی تاریخی:

مکان:

عامل یا سوژه:

ابژه یا مفعول (اگر پرسش‌تان به لحاظ دستوری فاعل و مفعول دارد):

متغیر دیگر (۱):

متغیر دیگر (۲):

۳. یکی از متغیرهای بالا را انتخاب کنید و آن را تغییر دهید.

مثلاً متغیر زمان را تغییر دهید و سایر متغیرها را دست‌نخورده باقی بگذارید. یا عین همین کار را با متغیر مکان انجام دهید. نکته‌ی اصلی این است که متغیرها را یکی یکی (یعنی هر دفعه فقط یک متغیر را) عوض کنید.

بعد از اینکه هر متغیر را تغییر دادید، شکل تغییر یافته‌ی پرسش تحقیق‌تان را بلندبلند بخوانید.

این نسخه را بیشتر دوست دارید یا نسخه‌ی قبلی سؤال تحقیق‌تان را؟ برایتان فرقی نمی‌کند؟ توضیحاتتان را بنویسید.

حالا نوبت به مهم‌ترین قسمت این فعالیت می‌رسد، یعنی چرایی واکنش شما به هر یک از تغییرات. اگر شکل جدید پرسش تحقیق‌تان چندان چنگی به دل نمی‌زند، دلیلش چه می‌تواند باشد؟ اگر احساس‌تان نسبت به آن فرقی نکرده یا اینکه بیش از نسخه‌ی قبلی سؤال‌تان دوستش دارید، چه؟ توضیحاتتان را یادداشت کنید.

۴. رویه‌ی بالا را با استفاده از جدولی که در زیر آمده، دست‌کم پنج مرتبه تکرار کنید. (توجه کنید که هر دفعه، لازم است دست‌کم دو متغیر متفاوت را [یکی یکی] عوض کنید، نه اینکه هر دفعه یک متغیر واحد - مثلاً «مکان» - را چندمرتبه تغییر بدهید.)

۵. پرسش تحقیق‌تان را با گنجاندن متغیرهای جدید یا لحاظ کردن بینشی که از رهگذر این تمرین کسب کرده‌اید، بازنویسی کنید.

	☐	☐	☐		
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--	--

در زیر، مجموعه‌ای از وبسایت‌های پژوهشی مفید را برایتان گرد آورده و هرازگاهی آن را روزآمد می‌کنیم. اگر وبسایت یا آرشیو مفید دیگری هست که به نظرتان از قلم انداخته‌ایم، لطفاً پیشنهادتان را به نشانی زیر بر ایمیل کنید:

admin@whereresearchbegins.com

صفحات مرتبط در کتاب: صفحات ۲۷-۳۳ از کتاب [تحقیق، یا از کجا شروع کنیم](#) را مرور کنید.

Archives Africa: <https://archives-africa.org/>

Archives West: <https://archiveswest.orbiscascade.org/>

Arizona Archives Online: <http://azarchivesonline.org/xtf/search>

Biodiversity Heritage Library: <https://www.biodiversitylibrary.org/>

Buddhist Digital Archives: <https://library.bdrc.io/?uilang=en>

Chicago Collections: <https://chicagocollections.org/>

Collaborative European Digital Archive Infrastructure (CENDARI): <http://www.cendari.eu/>

Digital Public Library of America: <https://dp.la/>

East Texas Digital Archives: <https://digital.sfasu.edu/digital/collection/RSP>

Family Search: <https://www.familysearch.org/en/>

Foreign Relations of the United States: <https://history.state.gov/historicaldocuments>

Gilder Lehrman Institute: <https://www.gilderlehrman.org>

HathiTrust: <https://www.hathitrust.org/>

Indian Princely States Online Legal History Archive <https://site.ipsolha.org>

Internet Archive: <https://archive.org/>

Latin American & Caribbean Resources at Yale University (Digital Archives): <https://guides.library.yale.edu/c.php?g=296199&p=1976695>

Library and Archives Canada: <https://library-archives.canada.ca/eng>

Library of Congress: <https://www.loc.gov/collections/>

Maureen and Mike Mansfield Library: <https://www.lib.umt.edu/research-find/digital-collections/default.php>

National Archives (U.S.): <https://www.archives.gov/research>

New Mexico Archives Online: <https://rmoa.unm.edu>

North Carolina Digital Collections: <https://digital.ncdcr.gov/>

NYPL Digital Collections: <https://digitalcollections.nypl.org/>

Online Archive of California: <https://oac.cdlib.org/>

Portal to Texas History: <https://texashistory.unt.edu/>

Smithsonian Online Virtual Archives: <https://sova.si.edu>

South Asia Open Archives (SAOA): <https://www.jstor.org/site/south-asia-open-archives/>

TARO (Texas Archival Resources Online): <https://txarchives.org/home>

Trove: <https://trove.nla.gov.au/>

WorldCat: <https://worldcat.org/>

کار برگ «هرچه سؤالاتان ریزتر، بهتر»

هدف: این تمرین به شما کمک می‌کند تا بتوانید انبوهی از پرسش‌های خاص و مبتنی بر واقعیت درباره‌ی موضوع یا منابع تحقیق‌تان تولید کنید. هدف از ایجاد این سؤالات آن است که با استفاده از آنها بتوانید الگوهای موجود در آنها و در نهایت مسأله یا معضل بنیادین و دربرگیرنده‌ی آن سؤالات را کشف کنید.

صفحات مرتبط در کتاب: پیش از انجام این فعالیت، صفحات ۳۶-۴۰ از کتاب [تحقیق را از کجا شروع کنیم؟](#) را مرور کنید.

نحوه‌ی کار: یک‌نفره، دونفره یا گروهی

بیست (یا بیشتر) نکته‌ی واقعی - در قالب سؤال - که دوست داریم درباره‌ی منبع یا موضوع تحقیق بدانم:

- ۱.
- ۲.
- ۳.
- ۴.
- ۵.
- ۶.
- ۷.
- ۸.
- ۹.
- ۱۰.
- ۱۱.
- ۱۲.
- ۱۳.
- ۱۴.
- ۱۵.
- ۱۶.
- ۱۷.
- ۱۸.
- ۱۹.
- ۲۰.

در صورت نیاز، مابقی سؤالات را بر روی دیگر این برگه یا در یک دفتر یادداشت بنویسید.

«کمک به محققان دیگر»

هدف: کمک به محققان دیگر و توانمندسازی آنان

صفحات مرتبط در کتاب: پیش از انجام این فعالیت، صفحات ۱۹۹-۱۹۶ از کتاب *تحقیق را از کجا شروع کنیم؟* را مرور کنید.

آیا آماده‌اید به افراد دیگر کمک کنید تا به محققان بهتری تبدیل بشوند؟ اگر فلسفه‌ی نظری، فنون و مهارت‌ها و تمرین‌های موجود در کتاب *تحقیق را از کجا شروع کنیم؟* در انجام تحقیقات خودتان مفید بوده است، می‌توانید با در میان گذاشتن آموخته‌هایتان با سایر محققان، به آنها نیز کمک کنید. حتی وقتی هنوز «محمور»^۱ اصلی خودتان به عنوان یک محقق را پیدا نکرده‌اید، می‌توانید دست کم در کسوت یک نوشتاریار یا یک «طرف مشورت» به پژوهشگران دیگر کمک کنید تا بتوانند «محمور» خودشان را بیابند. در واقع، بر اساس تجربه‌ی ما، بهترین راه برای اینکه نهایت استفاده را از تمرینات «همین حالا این را امتحان کنید!» ببرید، آموزش دادن این تمرین‌ها به دیگران است. بنابراین، هم‌اکنون دست‌به‌کار شوید! برای خود یک دوست نوشتاریار دست‌وپا کنید که مایل باشد هر از گاهی با شما بنویسد، و با هم یک تیم دوفره تشکیل بدهید. هرچه باشد، تحقیق «خودمحمور» قرار است در نهایت شما را قادر به ایجاد تغییر کند، هم در زندگی خودتان و هم در جهان پیرامون‌تان. در زیر چند نمونه از راه‌های کمک به دیگر محققان را آورده‌ایم. اگر راه‌های دیگری برای این کار می‌شناسید، خوشحال می‌شویم آنها را با ما در میان بگذارید: admin@whereresearchbegins.com

- از ایشان بپرسید روی چه موضوع یا موضوعاتی کار می‌کنند.
- به پاسخ‌شان خوب گوش کنید.
- اگر در جوابشان نکته‌ای هست که برایتان مبهم است یا برای فهم آن احتیاج به توضیح بیشتری دارید، در آن باره از ایشان سؤال کنید.
- ازشان بپرسید آیا در تحقیق‌شان به کمک احتیاج دارند.
- بپرسید مهم‌ترین قسمت‌های پژوهش‌شان کدام است و اینکه چه بخش‌هایی انجام‌شان فوریت بیشتری دارد.
- از ایشان بخواهید به زبانی قابل‌فهم برای مخاطبان ناآشنا با رشته یا زمینه‌ی تحقیقاتی‌شان، مشکل یا معضلی را که قرار است حل‌وفصل کنند، توضیح بدهند.
- بپرسید در حال حاضر در تحقیق‌شان با چه دشواری‌های نظری، روش‌شناختی یا عملی‌ای مواجه هستند.
- بپرسید اگر قرار باشد برای انجام تحقیق‌شان فقط از یک منبع استفاده کنند، دوست داشتند آن منبع چه می‌بود؟
- یک ابزار کمک‌جستجو (برای تسهیل جستجو در منابع آرشیوی) یا پایگاه داده‌ی مختص تحقیقات را با ایشان به اشتراک بگذارید.
- او را با شخص دیگری در داخل یا خارج از رشته یا زمینه‌ی علمی خودش آشنا کنید، به‌ویژه اگر فکر می‌کنید آن شخص ممکن است بتواند اطلاعات، سرنخ‌ها یا راهنمایی‌های مفیدی را با محقق مورد نظرتان در میان بگذارد و یا دست‌کم نقش نوعی «طرف صحبت» بی‌طرف را برای آن پژوهشگر بازی کند.
- بپرسید اگر فرضاً پروژه‌ی تحقیقاتی‌شان یک فیلم سینمایی هالیوودی بود، دوست داشتند چه عنوانی برای فیلم‌شان برگزینند.
- بپرسید اگر در آینده وقت و امکانات کافی داشته باشند، دوست دارند بر روی چه موضوع یا موضوعاتی تحقیق کنند.
- نحوه‌ی انجام یکی از تمرین‌های عملی کتاب را، مثلاً «فصل‌های احتمالی قبلی و بعدی» یا «یکی یکی عوض کردن متغیرها» را به آنها بیاموزید.
- نسخه‌ی فعلی تحقیق‌شان را – خواه پروپوزال باشد یا یک گزارش یا مقاله یا فصلی از یک کتاب – بخوانید و نظراتان را با ایشان در میان بگذارید.
- اگر قصد دارند مقاله‌شان را در یک کنفرانس یا سمینار ارائه بدهند، بپذیرید در آن کنفرانس یا سمینار طرف بحث و گفتگوی ایشان باشید.

^۱ نویسندگان کتاب به شیوه‌ای از تحقیق و پژوهش معتقدند که آن را «تحقیق خودمحمور» می‌نامند. به عقیده‌ی ایشان، مؤلفه‌های تحقیق خودمحمور عبارتند از: «۱. شیوه‌ای برای تحقیق که در آن خاستگاه و نقطه‌ی شروع پژوهش را دقیقاً همان جایی می‌داند که الان هستید، و نیز تأکید دارد که از ابتدا تا انتهای تحقیق، تماس تنگاتنگ با خودتان – یعنی غرایز، کنجکاوی‌ها و نیز پیش‌داوری‌هایتان – را همواره حفظ کنید. پژوهشگر خودمحمور بودن یعنی اینکه هیچ‌گاه دغدغه‌های فردی و نیز خودآگاهی‌تان را از نظر دور ندارید و موضوعات و پرسش‌هایی را دنبال نکنید که به خیالاتان ممکن است فلان داور بیرونی را که در ذهن دارید راضی کند. ۲. اصلی اخلاقی در پژوهش که بر مبنای آن، شمای پژوهشگر می‌بایست به توانایی‌ها و محدودیت‌هایتان به عنوان یک محقق آگاهانه اذعان داشته باشید و آنها را ارزیابی کنید. به‌عبارتی، مطابق این اصل اخلاقی، لازم است همواره به وضعیتی که در آن هستید توجه و تمرکز داشته باشید، یعنی اینکه بدانید که هستید؛ نسبت به غرایزتان هشیار و آگاه باشید و حتی وقتی در نظرتان خام یا گنگ می‌آیند، باورشان کنید؛ و البته در طول فرایند تحقیق آنها را اصلاح و بهسازی کنید؛ ۳. وضعیتی روحی که بر مبنای آن، نظرات، مفروضات و دغدغه‌های شما نقشی بنیادی در شکل‌دادن به برنامه‌ی کار شما و همچنین سمت و سوی تحقیق‌تان ایفا می‌کنند. مطابق این وضعیت، شما هر قدر بهتر (و سریع‌تر) بتوانید به دغدغه‌ها و انگیزه‌هایتان به عنوان یک محقق پی ببرید، بهتر (و سریع‌تر) نیز خواهید توانست مسأله‌ای برای تحقیق بیابید که نه فقط در نظر شما بلکه برای بسیاری دیگر هم عمیقاً مهم و معنادار باشد. با این حال، نخستین کسی که می‌باید نسبت به مسأله‌ی تحقیق شما علاقه‌مند بوده و دغدغه‌ی پیگیری‌اش را داشته باشد، خود شما هستید» (ترجمه به نقل از متن انگلیسی کتاب *تحقیق را از کجا شروع کنیم*، صص ۵-۴).

- یک گروه باهم‌نویسی راه بیندازید و جلسات منظمی (حضوری یا آنلاین) برای نوشتن همزمان باهم برگزار کنید (البته مواظب باشید که در چنین جلساتی وقتتان دائماً صرف صحبت کردن با یکدیگر نشود).
- یک گروه فقط برای خواندن (نه نوشتن یا صحبت کردن) تشکیل بدهید و مطابق برنامه‌ای منظم برای مطالعه‌ی منابع اولیه و ثانویه‌تان (هرکس منابع خودش) با هم دیدار کنید.
- گروهی برای یادداشت‌برداری تشکیل بدهید و به‌طور منظم جلساتی برای یادداشت برداری و نظم‌دادن به یادداشت‌هایتان (هرکس برای خود) برگزار کنید.
- گروهی را هم برای خواندن متونی تشکیل بدهید که در زمره‌ی «منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر» قرار می‌گیرند.
- یک کارگاه پژوهش راه بیندازید، که شرکت‌کنندگان در آن بتوانند بخش‌هایی از تحقیقات در حال انجام‌شان را با حاضرین در میان بگذارند و از آنها (همان‌جا) بازخورد شفاهی یا (بعداً) بازخورد کتبی دریافت کنند.
- آماده‌ی ارائه‌ی نقد صادقانه، صریح و سازنده به دیگران باشید.
- پیش از پیشنهاد هر گونه کمکی، مطمئن شوید آن کمک را از سرِ رود در بایستی ارائه نخواهید کرد (خودتان می‌بایست احساس خوبی داشته باشید) و هم اینکه صلاحیت ارائه‌ی آن کمک را دارید.
- از آنها بابت به‌اشتراک گذاشتن نظرات و تجربیات‌شان با شما تشکر کنید.